

117/2010. (VI. 30.) AB határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság által országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív és az azon szereplő kérdés hitelesítése tárgyában hozott határozat ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 346/2009. (VIII. 14.) OVB határozatát helybenhagyja. Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

1. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján kifogás érkezett az Alkotmánybírósághoz az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 346/2009. (VIII. 14.) OVB határozata (a továbbiakban: OVBh.) ellen.

Egy magánszemély 2009. július 21-én aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz hitelesítés céljából. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepelt:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az országgyűlési képviselőknek csak a bizonylattal alátámasztott elszámolható kiadásai után járhat választókerületi pótlék és lakhatási támogatás?”

Az OVB megállapította, hogy a kezdeményezés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében foglaltaknak, amely szerint a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni. A határozat indokolása szerint: „A választókerületi pótlék és a lakhatási támogatás fogalmát az országgyűlési képviselők tiszteletdíjáról, költségtérítéséről és kedvezményeiről szóló 1990. évi LVI. törvény módosításával az egyes képviselői juttatások és kedvezmények megszüntetéséről szóló 2009. évi LXV. törvény vezeti be, mely 2010. január 1-jén lép hatályba. Ez a jogszabály módosította a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvényt is (a továbbiakban: Szja. tv.), mely szerint a választókerületi pótlék és a lakhatási támogatás is adóköteles jövedelem. Ebből következően 2009. december 31-ig hatályát veszíti az a szabályozás, mely a képviselői költségtérítés teljes összegét adómentes juttatásként kezelte.

Az állampolgárok számára a szabályozási tárgykörrel kapcsolatos törvényalkotási folyamat olyan részletekben nem ismert és áttekinthető, mint amilyen részletre az új kérdés irányul. Így azt a látszatot kelti, mintha nem változott volna meg a bizonylat nélküli, adómentes jövedelmek lehetősége az országgyűlési képviselők esetében.

Az Országos Választási Bizottság következetes gyakorlata alapján nem hitelesíthető az a kérdés, amely félrevezető eleme által megtéveszti a választópolgárokat akarat-kifejezésükben.”

Az OVBh.-val szemben kifogást terjesztett elő egy magánszemély. Álláspontja szerint a kérdés annak eldöntésére irányul, hogy a képviselő a választókerületi pótlékhoz és a lakhatási támogatáshoz csak bizonylattal alátámasztott kiadásainak megfelelően juthasson-e hozzá, vagy ezek alanyi jogon járnak számára. A kifogástevő szerint az OVB-nek az Nsztv. 10. § c) pontja alapján kellett volna megtagadnia az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését, mivel a kérdés nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek. A hatályos jogszabályok ugyanis nem definiálják a választókerületi pótlék és a lakhatási támogatás fogalmát. Ezek a fogalmak a jogszabály-módosítás következtében csak 2010. január 1-jétől lesznek értelmezhetők.

Mindezek alapján a kifogástevő kezdeményezte az OVBh. megsemmisítését, és az OVB új eljárásra való utasítását.

2. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróságnak a kifogás alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás. Ennek során az Alkotmánybíróság - alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban - a beérkezett kifogás keretei között azt vizsgálja, hogy az aláírásgyűjtő ív és a népszavazásra szánt kérdés megfelel-e a jogszabályi feltételeknek, és hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el.

3. Az Alkotmánybíróság gyakorlata során számos határozatban értelmezte az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében foglalt, a népszavazásra bocsátandó kérdéssel szemben támasztott egyértelműség követelményét. E határozataiban az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy az egyértelműség követelménye a népszavazáshoz való jog érvényesülésének garanciája. Az egyértelműség követelménye ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy a népszavazásra szánt kérdésnek egyértelműen megválaszolhatónak kell lennie. Ahhoz, hogy a választópolgár a népszavazásra feltett kérdésre egyértelműen tudjon válaszolni az szükséges, hogy a kérdés világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen, a kérdésre igen-nel vagy nem-mel lehessen felelni (választópolgári egyértelműség). Az eredményes népszavazással hozott döntés az Országgyűlésnek az Alkotmány 19. § (3) bekezdés *b*) pontjában foglalt jogkörének - Alkotmányban szabályozott - korlátozása: az Országgyűlés köteles az eredményes népszavazásból következő döntéseket meghozni. Ezért a kérdés egyértelműségének megállapításakor vizsgálni kell azt is, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja-e dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, ha igen milyen jogalkotásra köteles (jogalkotói egyértelműség) [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 392, 396.; 25/2004. (VII. 7.) AB határozat, ABH 2004, 381, 386.; 24/2006. (VI. 15.) AB határozat, ABH 2006, 358, 360-361.; 84/2008. (VI. 13.) AB határozat, ABH 2008, 695, 703.].

Jelen ügyben az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az OVB helyesen hivatkozott arra, hogy az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán szereplő kérdésben bekövetkezett jogszabály-módosítások miatt a kérdés a választópolgárok számára megtévesztővé vált. Ezért a kérdés nem felel meg az Nsztv. 13. § (1) bekezdéséből következő egyértelműségi követelményeknek.

Következésképpen az Alkotmánybíróság az OVB határozatában foglalt indokolással egyetértve a kifogást nem találta megalapozottnak. Ezért az Alkotmánybíróság az OVB 346/2009. (VIII. 14.) OVB határozatát helybenhagyta.

Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. június 28.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovich Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró